

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra 25 K Félévre 150 K
 Negyedévre 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlössy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Valuta-kalózkodás

Ott uszott a sík tengeren a büszke hajó vidáman, fehéren, épen, megrakva temérdek áruval, valóságos kincshalmazal. De egyszerre a derült ég beborult felette, a sima tenger hullámhegyekké és völgyekké zudult alatta és a hajó egyszer állott a sirja szélén, amelybe menthetetlenül belesülyedt volna, ha jobb sorsa meg nem menti. Végre a vihar elült s a hajó mehetett tovább megtépve, tört kormánylapáttal, a sós tajtéktól piszkosan, de még tényleg a felszínen, még életben maradván. S ekkor, midőn mára partok felé közeledett, ahol biztos révbe érve mindent kitatarozhatott volna, egyszerre kalózhajó tör rá, megtámadja, összelövi és végül minden rakományát elorozza. Ez a brigantik morálja.

Mi is meguszunk egy óriási orkánt. Igaz, darabokra téptek bennünket, a koronát leütötték a fejünkről, szennyel és mocsokkal piszkolták be testünket, lelkünket, de mégis, ezek után is, élünk, törekszünk a part felé, a kikötőbe, ahol nyugalom, pihenés, ujjult erő, feltámadás vár reánk. Azonban — úgy látszik — ez fáj a kalózkodásnak, ezt nem akarják megengedni, ennek megtörténtétől félnek rettegnék, azért hát utunkba állnak, mint a haramiák. Hiszen nekik nem ismeretlen ez a tempó. A híres D'Annunzio nem régiben nyíltan hirdette, szóról-szóra mondotta: ha ez nem sikerül, akkor újra jön a kalózkodás világa.

Hát mi, szegény magyar nép, bennevergődünk ebben a megígért betyáréletben, még pedig akaratum ellenére ellenségeink kényszeréből. Mert ami a pénzünkkel történik, amit a valutánkkal csinálnak, az közönséges kalózkodás. Pénzügyminiszterünk nyilatkozata szerint fél év óta 17 milliárdról 10 milliárdra csökkent nálunk a papirpénz forgalma, tehát az apadás körülbelül 40 százalék; azóta közállapotaink is jelentékenyen javultak, jogrend és munka honol Csonka-magyarországon és ezzel szemben a korona árfolyama folyton esik lejjebb és lejjebb, le talán egészen a nulláig. Magyarázatul azt mondják rá: valutánk esésének politikai okai vannak. — De mit akarjuk szépíteni ezt az egész ügyet ilyen általános, kendőzgető kifejezéssel; mondjuk ki magyarán és őszintén: *kalózkodás ez és semmi más!*

Diktáltak nekünk egy békét, amiről tudták akkor is és tudják ma is, hogy nem kell egyetlen egy becsületes magyarnak sem. Akkor aláírták a kiküldöttjeink, mert megijjedtek a revolverező eljárástól. De a nemzet zöme visszautasította azt elaléltnak, legyengültnak is. Ma

pedig, mikor napról-napra tisztábban látunk és akármilyen lassan is, de erősödünk, olybá vesszük, mintha nem is volna ez a bűnös okmány. Tudják ezt nagyon jól a mi ellenségeink is. Azt is tudják, hogy azok a közgazdasági követelések jóvátétel, hadisarc, amikkel lassan, de biztosan akarnak bennünket megfojtani, sohasem fognak valósulni, sohasem fogjuk nekik a nyakunkat odatartani: itt vagyunk akasszatok fel. — Azért hát megcsinálták ezt a gyalázatos valuta spekulációt és ennek a révén szedik el nemzeti vagyonunknak a megmaradt részét, így fizettetik meg velünk a hadisarcot. Potom áron adjuk oda nekik a mi terményeinket, s uzsora bért fizetünk az ő portékáukért. Ők megokolják ezt mindenféle hazugsággal, iparkodnak hófehérre átmázolni a fekete kalózhajót, de az új festéken átülközik a régi szín, az igazi

ábrázat és mi ráismerünk a valódi mestersegre minden álruha dacára is.

Bizony nincs itt más mentség egyelőre, mint túrnunk fogcsikorgatva és dolgoznunk bíró lélekkel. Ez a rákfene, amit beieünk oltottak, nem állt meg bennünk, tovább tenyészett és tenyészik immár az ő husokban is. A nyavalya hovatovább közös és így gyógyításra kell gondolni. A kalózkodás előbb-utóbb összevesznek az olcsó prédán maguk és a nyomorult zsákmány akkor talán egészen ép bőrrel megmenekülhet. Talán? És mikor? Merednek elénk ezek a kérdőjelek. Ha azonban kitartunk, ha bírjuk tovább enni még valameddig mártírságunk keserű kenyerét és tudunk munkálkodni bizó hittel, akkor ez a börtömanőver is véget ér a mi győzelmünkkel, a magyarság diadalával.

Dr. Bessenyei Lajos.

A pécsi események a Ház előtt

A nemzetgyűlést október 14-ig elnapolták

Budapest, szept. 28. (N. St. t. j.) A nemzetgyűlés mai ülését fél 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Bejelenté, hogy *Perlaky György és Szabó József* sürgős interpellációra kért és kapott engedélyt.

Harmadszori felolvasásban is elfogadták az indemnitásról, az államszámvetélleni vizsgálatok módosításáról és az 1920 évi népszámlálásról szóló törvényjavaslatokat. Azután *Perlaky György* mondja el sürgős interpellációját a külügyminiszterhez a legutóbbi baranyai események miatt. Kérde a külügyminisztert, hogy hajlandó-e odahatni, miszerint Baranyában *Linder Béla* és társainak garázdálkodása megszűnjék és hajlandó-e a jugoszláv kormányhoz az iránt kérdést intézni, hogy milyen álláspontot foglal el ő a pécsi eseményekkel szemben?

Teleki Pál gróf miniszterelnök a távollevő külügyminiszter nevében válaszol az interpellációra és kijelenti, hogy a jugoszláv kormánnyal az érintkezés eddig nagyon nehéz volt, s csak a legújabb időben változott a helyzet, amikor a jugoszláv követ Budapestre érkezett. Most már nem kell az antant misszió úján érintkezniük, ami lényeges közeledést jelent. Neki a jugoszláv követhez első kérdése a baranyai eseményekkel volt kapcsolatban, s a jugoszláv követ kijelentette előtte, hogy kormánya teljesen távol áll Pécsen történt dolgoktól. Második kérdése a megszállott területeken elkövetett szerb atrocitásokra vonatkozott. A követ biztosította arról, hogy kormánya szigorú vizsgálatot indít ez irányban és teljes elégtételt szolgáltat.

— Kértem ezután a követet, — mondotta a miniszterelnök — hogy tegye meg a lépéseket az iránt, miszerint a megszállott Baranya sürgősen kiüríttessék, minthogy a békeszerződés ratifikálása a miatt nehézségekbe ütközik. A követ ez irányban is sürgős intézkedéseket ígért. A miniszterelnök kérte végül a Házat, hogy a választ a távollevő külügyminiszter részéről is vegye tudomásul. A Ház ez értelemben határozott. — Öt perc szünet után *Szabó József* terjeszti elő sürgős interpellációját a munkáspanaszbizottságok azonnali felállítását illetőleg

és elmondja, hogy hétfőn a budapesti szabóiparosok 10 ezer munkás kizárását határozták el. Ilyen erőszakos tulzók intézkedések ellen meg kell védeni a keresztyén munkásságot. A Ház az interpellációt kiadta a munkaügyi miniszternek. Ezután

Teleki Pál miniszterelnök indítványára a nemzetgyűlés elhatározta, hogy október 14-ig elnapolja magát.

Az ülés fél 1 órakor ért véget.

Magyarország a nemzetek szövetségében

London, szept. 28. (Nemz. St. tel. jel.) *Davis*, az Egyesült-Államok londoni nagykövete a *New York Times* tudósítója előtt kijelentette, hogy Németországot, Magyarországot és Ausztriát legközelebb felveszik a nemzetek szövetségébe. Az eddig ellenző déli államok magatartása ugyanis az Egyesült-Államok elhatározásától függ.

A lengyelek és a kis ántánt

Varsó, szept. 28. (N. St. t. j.) A külügyminiszter Varsóba rendelte a lengyel delegáció képviselőit, hogy azokkal a kis ántánttal kapcsolatos kérdéseket tárgyalja meg.

A brüsszeli konferencia

Paris, szept. 28. (N. St. t. j.) Brüsszelből jelentik, hogy a kiküldött magyar delegáció bemutatta az értekezletnek Magyarország pénzügyi helyzetére vonatkozó jelentését. A delegáció elnöke, *Popovics Sándor*, pénteken szóbelileg is feltárja a konferencia előtt hazája súlyos pénzügyi nehézségeit. A magyar delegáció tagjainak teljes tanácskozási joguk van.

A cseh szekularizáció

Prága, szept. 28. (N. St. t. j.) A *Bohémia* értesítése szerint a cseh szocialista-párt bizalmi férfiai értekezletet tartottak, amelyen a Habsburg-birtokok igénybevételével és az egyház és állam szétválasztásának kérdésével foglalkoztak.

A vitézi rend

„Romlásnak indult hajdan erős Magyar.“
Őseink vérével szerzett hazánk végromlásba jutott, mert a faj, a nagy, nemes, tiszta fajmagyarság elkorcsosodott. Hogy az elkorcsosodás folytán ki ne csusszék lába alól az ősi föld, hogy dicső népünk újra olyanná legyen, amilyen volt: méltó régi nagy híréhez, fenköiben gondolkodó kormányzónk a „Vitézi rend“ megalapítását határozta el, melybe összegyűjt mintegy kétezer vitézt, a legjobb magyarokat.

A vitézi rendnek tagja lehet minden olyan fajmagyar, ki a háboru alatt arany, vagy több nagy ezüst vilézségi érmet szerzett, nagyapáig mindkét ágon fajmagyar, melynek valóságát a vitézi szék állapítja meg. Ugyanezen vitézi szék részesíti vitézi donációkban a vitézi rend tagjait, kik három osztályba sorakoznak: Vitézek, vitézek hadnagya, vitézek kapitánya.

A vitézek tartoznak földjüket megmunkálni, azonkívül hadifőlszereléseiket rendben tartani s ha veszélyben a Haza, védelmére sietni. Fontos terve a kormányzónak, hogy a vitézek, e legkiválóbb magyar emberek a végekre helyeztessenek s ott védelmezzék nealáni ellenséges betörés ellen az országot.

A kormányzó e héten küldött szét felhívást az ország nagybirtokosaihoz, melyben felkéri őket, hogy juttassanak ajándékföldet rendelkezésére, hogy a vitézeket megjutalmazza.

Csak ez a mód a nagy faj megmentésére! A vitézi telkek adományozása, több mint szép, nemes tett; a fajmagyarság önvédelme az! Mert ez a nép nem vesztet el, ennek a népek erősnek, hatalmasnak kell lennie, ki, ha kell, életének és becsületének védelmében, egy egész világgal szembezállni kész.

Ugy is lesz, mert él a Magyarok nagy Istene!

M. kir. debreceni katonai körletparancsnokság

0.906. e. n. 1920. szám.

Hirdetmény fegyverbeszolgáltatásról

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak a m. kir. belügyminiszter ural egyetértésben kiadott 437.143.25—1920. számú rendelete alapján ezennel elrendelem, hogy mindenki a birtokában levő összes puskákat, pisztolyokat, géppuskákat, fegyveralkatrészeket, töltényeket, kézigranátokat és robbantó-szereket városokban a rendőrkapitányságnál, kis- és nagyközségekben a községi elöljáróságnál e hirdetmény közzétételétől számított egy héten belül ohvetlenül szolgáltatassa be.

A beszolgáltatás alól mentesek a tényleges tisztek és altisztek, a csendőrség, az államrendőrség és pénzügyőrség tagjainak, az állami és magán erdészeti személyzetnek és a mezőőröknek szolgálati fegyverei.

Beszolgáltatás alól kivételnek azok a vadász- és céllövő puskák, amelyekre vonatkozó tartási és viselési engedély már a tulajdonosok birtokában van. (Lásd a m. kir. földművelésügyi miniszter urnak a Budapesti Közlöny 1919. évi 178. számában közzétett 60.381—II. B. I. számú rendeletét.)

Katonai szolgálati puskákból (karabélyokból) átalakított golyós vadászpuskák a fentemlítt tartási és viselési engedély ellenére beszolgáltatandók.

Ezek az utóbbi puskák a beszolgáltatásnál címmel és ismertető-jellel látandók el.

Aki e hirdetmény közzétételétől számított egy hét múlva a beszolgáltatás alá eső fent megjelölt fegyvereket, lövészsereket stb. jogosulatlanul tart, eltitkol, vagy abban bárkinek segít, amit azáltal is elkövet, ha a tudomására jutott ilyen fegyverekről, lövészserekről az illetékes rendőri hatóságnak (városokban a rendőrkapitányságnál, kis- és nagyközségekben a járási főszolgabíró) haladéktalanul jelentést tesz, a katonai büntetőtörvénykönyv 327. §-ba ütköző az állam hadiereje elleni büntetést követ el.

E büntetést elkövetői azonnal le lesznek tartóztatva és feleltük a törvény teljes szigorával a katonai bíróság fog ítélni.

Büntetés: a kbk. 328. §-a alá eső esetekben kötélt általi halál, a kbk. 329. §-a esetén 10—20 évig terjedő súlyos börtön.

Mindazok, akik a polgári, vagy katonai hatóságokat elrejtett fegyverek nyomára vezetnek, az alábbi jutalomban részesülnek:

Géppuska után 2000 korona, géppuska-alkotórész után a használhatóság mérvenek megfelelő összeg, puská után 100 korona, katonai célra használható pisztoly után 50 korona, kézigranát után 5 korona, minden darab használható töltény után 20 fillér.

M. kir. debreceni
katonai körletparancsnokság.

A vörös Lefkovic az ötös tanács előtt Öt évi börtönre ítélték

A kommunista rémuralom közismeri alakja, a nagy közoktatásügyi reformer, a debreceni szociáldemokrata párt egykori főtitkára, Lefkovic Vilmos dr állott ma a gyorsított ötös tanács előtt. Ezuttal csak két „kisebb“ ügye miatt vonta felelősségre a törvényszék két társával, Kovács Lajossal és Albert Andrással, az iparos tanonciskola kommun alatti igazgatójával együtt. Lefkovic saját útján elkövetett igazgatással volt vádolva, mert 1919 március 25 én a „Népakarat“ c. napilap 2. számában „Felhívás a szülőkhöz“ című cikkében a vallás és a vallástaniítás, valamint a papok és a polgári osztály ellen izgatott.

A cikket Kovács Lajos másolta le a párt-irodában Lefkovic utasítására s ő adta is át a nyomdában. Öt ezért mint bűnségéret vonta felelősségre a törvényszék. A másik vád az volt Lefkovic ellen, hogy elmozdították Alberttel együtt Petrovics Miklóst az ipariskola igazgatói székéből s helyébe Albertet ültette. Albertet még azzal is vádolták, hogy Csurka igazgatói a kommun alatti óraadó tanárnak hívta be, míg Mocsáry Lászlót és Hatvany Józsefet elmozdította állásukból.

A tárgyalást fél 10 órakor nyitotta meg Nagy Kálmán elnök. A vádat Gergics főügyész kérvényezte, míg a védelmet Hajdu Lajos és Ember Ernő ügyvédek látták el.

A vádirat felolvasása után először Lefkovicot hallgatják ki.

Nem nagyon viselte meg a fogság s beszélni még most is olyan jól tud, mint régen, mikor még szabad volt.

Elnök kérdéseire kijelenti, hogy 34 éves, református vallású. (Néhány évvel ezelőtt tért át, azelőtt természetesen zsidó volt!) Doktorátussal rendelkező tanár. Királysértésért pénzbüntetésre volt már ítéltve.

Gergics főügyész megállapítja, hogy nemcsak pénzbüntetésre, hanem fogházra is volt ítéltve már Lefkovic, aki kijelenti, hogy nem érzi magát bűnsnek.

Elnök: Mivel kereste a kenyerét?

Lefkovic: A fejemmel. Amint leteltem a doktorátust s megszereztem a tanári oklevelet, azonnal a szociáldemokrata párt szolgálatába állottam. Kommunista nem voltam, hanem mindig és most is szociáldemokratának érzem magamat s csak a párhüség volt az, ami miatt én állást vállaltam a kommun alatti is...

Tagadja, hogy ő írta volna azt a lázító cikket, de a régi pókehendi hangon hozzátéveszi, hogy azért vállalja érte a felelősséget.

Majd hosszú beszédben bizonyítja igazát. Beszél a szocialista tanókról, a leszűrdött igazságokról. Azt beismeri, hogy ő mozditotta el Petrovics igazgatót s hogy ő állította helyébe Albert András, akit különben nem is ismert.

Kovács Lajost hallgatják ki ezután. Nem érzi magát bűnsnek.

— Elvette az Isten az eszemét, amikor belesodróttam ebbe, — mondotta megtört hangon. Azt beismeri, hogy ő másolta le Lefkovic cikkét s ő is adta be a nyomdába.

Utóljára Albert András hallgatják ki, aki szintén nem érzi magát bűnsnek.

Nem tudja, miért nevezte ki őt Lefkovic igazgatónak? Azért bocsátotta el Mocsáryt és Hatvanyt, mert óratöbbit volt. Ezután a tanukat hallgatják ki. Első tanu Csurka István volt, aki különösen Albertet vádolta, aki hátátlan volt iránta, pedig az életét mentette meg. Albert már régen vádaskodott ellene, s szeretett volna igazgató lenni.

Hatvany József rövid tanuvallomása után Mocsáry László vallomását olvassák fel, ami után a bizonyítási eljárást befejezték jelenti ki az elnök s áttérnek a perbeszédre.

Gergics főügyész nagyhatású vádbeszédben csófoja Lefkovic állításait és védekezéseit s mindhárom vádlott megbüntetését kéri. Hajdu és Ember dr ügyvédek védőbeszédei után a bíróság ítélelhozatalra vonult vissza, majd rövid tanácskozás után kihirdeti az ítéletet. Bűnsnek

mondja ki dr Lefkovic Vilmost mint tettest, Kovács Lajost mint bűnségéret izgatás bűntettében; bűns azonkívül Lefkovic mint felbujtó, Albert András mint tettest hatósági közeg elleni erőszak vétségében s ezért Lefkovicot 5 évi börtönre, 1000 korona pénzbüntetésre és 3 évi hivatalvesztésre, Kovács Lajost 6 hónapi börtönre, Albert András 3 hónapi fogházra, 200 korona pénzbüntetésre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte, ellenben Albertet a több rendbeli hatóság elleni erőszak vétsége alól felmentette. Kovács büntetéséből a bíróság 4 hónapot kitöltöttnek vett. Enyhítő körülménynek vette a bíróság Kovácsnál és Albertnél büntetlen előéletüket, míg Lefkovicnál súlyosbítóknak, hogy részt vett a magyar haza lerontásában és tönkretételében.

A rigai tanácskozások

Bécs, szeptember 28. (Nemz. St. tel. jel.)

Rigából jelentik, hogy a tárgyalások igen kedvezően haladnak és kilátás van arra, hogy Lengyelország és Oroszország között helyreáll a béke.

Aki még a lakodalmat is megzavarta

Szentpéteri István az ötös tanács előtt

Humoros részletekben gazdag tárgyalás folyt le tegnap délután a Nagy Kálmán elnökele alatt álló ötös tanács előtt.

Szentpéteri István közműves tilt a vádlottak padján magánlakásért, zsarolás és lázadás büntette miatt, mivel mint élelmezési népbiztos Birinyi István Vigkedv Mihály-utcai lakására fegyveres katonákkal behatolt, a bort lefoglalta, azonkívül Nagy Jakabnál házkutatást tartott, Fülöp Istvántól és társaitól 3 vagon csalamadét a rendőrségi büntelkamarában a borkészletet leakarta foglalni s Roncsik Tibortól a kulcsokat követelte s végül, hogy a vörös hadseregbe való sorozásnál közreműködött.

Szentpéteri István, egy félvállu ellenzenves egyén elnök kérdéseire kijelenti, hogy 40 éves, mestersége közműves, katona nem volt. Nem érzi magát bűnsnek. 1919. január 5-től április 5-ig a közlelmezésnél volt s a Birinyinél is ilyen minőségben követte el a házkutatást. A csalamadét Csontos László vette meg a városi tejjgazdaságnak. A rendőrségi jelenetet tagadja. A vörös hadseregbe való sorozásra azért ment fel, mert jelentkezni akart, bár tudta, hogy úgy sem lesz alkalmas. Egyéb-ként kijelenti, hogy ő régi szocialista, de nem volt kommunista s ezekkel sohasem szimpatizált.

Ezután a tanukat hallgatják ki. Birinyi Imre, Birinyi Lajos és Bodnár Ferencz egyetelműleg vallják, hogy mikor 1919 március 23-án az ifju Birinyi este a lakodalmat tartotta, megjelent ott Szentpéteri 20—25 fegyveres katonával s kijelentette, hogy most proletárdiktatura van, nem lehet mulatozni, bort inni, ezzel házkutatást tartott, a bort lefoglalta. Az egyik Birinyi akkor rászólt: — De Szentpéteri uram, mikor a maga lakodalmá volt, akkor is volt legalább egy csupor kávé!

Szentpéteri erre hetykén felelte: — az máskor volt.

Végül mégis megengedte, hogy a lakodalmi vacsorát elfogyasszák, de a bort lefoglalta.

— De mégis ittunk egy pár üveggel — jegyezte meg az egyik tanu nagy derűtlenség mellett.

Mikor az egyik jelenlevő Bodnár ugy találta cimezni Szentpéterit, hogy elvtárs, akkor méltatlankodva felelte vissza Szentpéteri:

— Sok iskolát kell még neked járni, míg te is kommunista, te is elvtárs lehetsz.

Szentpéteri a tanuvallomásokra megjegyzi, hogy nem mindenben felelnek meg a valóságoknak.

Fülöp János és Kun Sándor, majd Roncsik Jónó tanuvallomása után a tárgyalást felüggesztették s holnap délelőtt folytatják.

HIREK

Hőfehér

Nullás lisztből készült kenyeret esznek a cseh „felszabadítók“ Prágában s a jámbor tótoknak csutkákból készült szemetet adnak táplálékul. És ráadásul szerelmemmel üldözik a „testvéreket“, s el akarják hitetni országgal világgal, hogy mily nagyon szeretik azok őket, s mily nagyon vágnak a „felszabadítók“ testvéri uralmára... És a tót Felvidéken azzal felelnek erre a világgá kürtölt kölcsönös szeretetre, hogy elfelejtenek tótul beszélni és megtanulnak magyarul udvarolni Városokban, falvakban, fatornyos házikókban és palotákban magyarul beszél most odafönn mindenki és tanusdgt adja annak, milyen rettenetes sokat „szenvetett“ a tótság a magyarok ezeréves rabigája alatt, s milyen boldog, hogy végre megszabadult tőle... Magyar beszéd, magyar szó hangzik most a Morvától a Tiszáig és a cseh „testvérek“ toporzékolnak dühükben és csalódottságukban, hogy a tótok nem akarják feledni az ezeréves tótdit és nem akarnak csehek lenni a kukoricacsutka mellett, mikor ok oly szép hőfehér kenyeret esznek Prágában...

— A dunántúli ref. egyházkerület új főgondnoka. Budapestről jelentik, hogy a dunántúli ref. egyházkerület Pápán naponként tartotta meg az évi közgyűlését, amely azonban nem volt teljes, mert a megszállott területek egyházaik közül csak Komárom képviselői jelenthettek meg. A gyűlés megállapodott abban, hogy a Tisza István gróf elhivatával megüresedett főgondnoki tisztségre Balogh Jenő volt igazságügyminisztert választja meg, aki az egyházkerületnek eddig világi főjegyzője volt. Balogh megválasztása biztosra vehető.

— Konferencia Debreczenben. A debreceni Testvéregyesület, a Biblia-olvasókör és a Konfirmált Leányok Egyesülete október 3-án (vasárnap) belmissziói konferenciát rendez, melynek részletes műsorát annak idején közölni fogjuk.

— Blaha Lujza levele. A városi tanács meleghangu levélben üdvözölte Blaha Lujzát 70. születési évfordulója alkalmából. A nemzetcsalogánya levélben mondott köszönetet az üdvözlőért. A levelet, melyen a nagy magyar művész nő sajátkezű aláírása van, a történelmi levéltárba helyezte el a városi tanács.

— Felhívás. A m. kir. pénzügyminisztérium 1910. évi 63710. számú rendelete alapján a pénzügyintézeti vállalatok és szövetkezetek igazgatóságai, az előjáróságok, pénztárak, földbirtokosok és ill. oszt. ker. adó alá tartozó üzlettulajdonosok, a nálok alkalmazásában levő 80 koronánál több havi díjat élvező egyének név, lak. és fizetési jegyzékét 1920. évi január 20-ig tartoztak volna a község előjáróságánál, városi adóhivatalnál bevallani. Amennyiben ezen rendelkezések ideig eleget nem tettek volna, annak azonnal felelőnek meg, mert mulasztás esetén a fentálló törvények alapján meg fognak büntetni.

— Ingyenes jogvédelem a vagonlakóknak. Dr Hegedűs Béla ügyvéd, hogy megkönnyítse a menekültek amugy is szomorú helyzetét, elvállalja több kartársával együtt a vagonlakók ingyenes jogvédelmét lakásügyeikben. Hegedűs Béla ügyvéd (Csapó-u. 26.) minden csütörtök délután 3—5 ig áll a vagonlakók rendelkezésére s a péntekre kitűzött tárgyalásokon is képviseli őket. A többi ügyvédek nevét és fogadónapjait később fogjuk közölni.

— Az apró bérletek kiosztása. Az zikgáli cserépvető földekkel bérbeadott területeknek az illető bérletk részére leendő átadása f. évi október hó 1-én délelőtt 9 órakor fog eszközöltetni. Felhívattak az illető bérletk, hogy a bizottságot a bérletükön várják be. Aki az átadásra a fenti időben meg nem jelenik, az újabb átadás alkalmával, már kíméresi díjat tartozik fizetni.

— Rokkantak figyelmébe. Értesítettnek mindazon, legalább 50 százalékos hadirokkantak, akik rokkantvá válásuk óta rokkantiskolában valamely mesterségre ezideig kiképzést nem nyertek, hogy a váci rokkantiskolában a cipészipari tanfolyamra 40, a szjgyártó tanfolyamra 20, a bőrdíszmű tanfolyamra 5 és a cipőfelsőrészkészítő tanfolyamra 10 hadirokkant számára van hely. Aki fenti mesterségek valamelyikét elsajátítani akarják adatgyűjtőjük kitöltésével jelentkezzenek a hivatalos órák alatt a Népjóléti Hivatalban. Jelentkezésük alkalmával fizetési meghagyásukat, vagy annak hiteles másolatát hozzák magukkal.

— Október 1-től Kolosné nyakkendő-terme Simonffy u. 5.

— Sok millió valutasempészés a fővárosban. A budapesti államrendőrség nagy arányu valuta csempészett nyomára jött heifőn. Titkos értesülést szerzett ugyanis arról, hogy a Bécs—Budapest között közlekedő Wien hajóra nagy mennyiségű arany ezüst értékeket, azonkívül lebélyegzetlen bankjegyeket helyeztek el kicsempészés végett. A detektívek a hajó gépházában meg is találták az értékeket, nevezetesen: 88 drb arany karikagyűrűt, 2024 pár arany fülbevalót, 11163 drb ezüst 1 koronást, 1119 drb ezüst 2 koronást, 191 darab ezüst 5 koronást, 286 drb 10 koronás és 261 drb 20 koronás arany pénzt. Találtak még nagyobb mennyiségű lebélyegzetlen pénzt is. A detektívek őrizetbe vették a hajó másod kapitányát és gépészét azonkívül Schuller bankbizományost. A két hajóst, Bajác Emil és Kitti Ferencet internálták, Schullert pedig átkísérték a rendőrkapitányságra, hol learióztatták.

— Menekültek figyelmébe. A Salvatorban és a vagonokban lakók kivételével felhívom a főmeg- és szükséglakásokban lakó csakis római katolikus vallásu menekülteket és kiutasítottakat, hogy hivatalomban ma kedden a hivatalos órák alatt 8—1-ig jelentkezni szíveskedjenek. Kirendelési hivatalvezető.

— Ar 1919. évi hadinyereségadó alá eső jövedelemtöbbletek bevallása. Mindazok a természetes személyek, valamint jövedelemadó fizetésére kötelezett jogi személyek, melyek a hadinyereségadóra vonatkozólag fennálló törvények (1916. évi XXIX. és 1918. évi IX. t.-c.) értelmében hadinyereségadó fizetésére kötelesek, tartoznak 1920. szeptember 30-ig valomást adni abban az esetben, ha összes jövedelmük az 1919. évben a 30000 koronát meghaladta, még pedig tekintet nélkül arra, hogy volt-e hadinyeresége vagy sem. Az erről szóló részletes adatokat tartalmazó hirdetés a városháza és a városi adóhivatal hirdetőtábláin vannak kiragasztva. A vallomási izek a városi adóhivatalnál (Kossuth-u. 4. sz.) kaphatók. Aki vallomását a fenti határidőre be nem adja, a kivétel során megállapított hadinyereség adó 10—25 százalékot fizeti pótlék fejében. — Városi adóhivatal.

— Megnyitlik a Rose nyelviskola. Rose nyelvtanár ezúton értesíti tanítványait, hogy nyelviskoláját f. évi október hó 1-én ismét megnyitja. Korlátolt számban új tanítványok is felvétetnek az angol, francia és német tanfolyamokra. Beiratkozás naponta délben 12—2 óra közt az intézet helyiségében. (Széchenyi-utca 42. sz.) Tandíj havi 110 korona.

— Beszámoló Nánáson. Dr Hadházy Zsigmond a hajdunánási választókerület nemzetgyűlési képviselője vasárnap tartotta beszámolóját Hajdunánáson. A választók óriási számban jelentek meg a beszámolón, helyesléssel, bizalommal és megnyugvással vették tudomásul a nemzetgyűlés munkáját s a kerület képviselőjének egyhangu lelkesedéssel bizalmat szavaztak.

— Az OKÁB új elnöke. Budapestről jelentik, hogy a kereskedelmi miniszter az Orsz. Központi Árvizsgáló Bizottság elnökévé dr Biber Gyula közigazgatási bírót nevezte ki, míg az alelnöki teendőket elvégzésével dr Bolemann Ernő fővárosi bírót bízta meg.

— A vármegyeházán vasárnap este tartott hangversenyen felülfizettek: Patacsy Dénes 100 K, Ady Lajos, Mihalovics Jenő 50—50, Hubert O. tó, dr Unger József 40—40, Kovács Gábor főszolgabíró, Lócsai hadnagy, Bakó János, Borbély József és Szezák N. 10—10 koronát, összesen 340 koronát, amelyért a rendezőség ezúton is hálás köszönetet mond.

— Elárverezett városi föld. Az Aszalósféle 34 holdas városi földet kedden délelőtt árverezték el a városháza közgyűlési termében. Négy árverező volt: dr Petzko Ernő, özv. Hufnagel Mihályné, Kulcsár Lajos és Grósz Jenő. A pusztai sívó homok föld, mely szőlő vagy ákac telepítésre alkalmas, természetesen csak kellő befektetéssel, 176,500 koronáért kelt el, holdankint 5191 koronáért. Kulcsár Lajos vette meg.

— Az ÉME egyesület felkéri nő tagjait, hogy az október hó 1-én, pénteken d. u. 5 órakor tartandó gyűlésen megjelenni szíveskedjenek az egyesület helyiségében: Péterfia u. 76. sz. Az elnökség.

— „Hera előnyomda, kézimunka, fehérnemű-varroda“ (Simonffy u. 5.) elvállalja kézimunkák eladását, fehérneműek javítását. — Kolosné nyakkendő-terme ugyanott.

KIS HIREK

Magyar nő a papi pályára most lép először és pedig egy nyiregyhazi tanító leánya: Acél Anna, akit az érettségi vizsga után a soproni lutheránus teológiára vettek fel.

Agyonvert öt cseh katonát Homonnán egy magyar gazda, amikor nála rekvirálni voltak és az egyik katona megszurta.

Csak a papirosan az oláhoké Erdély, mint ahogy egy bukaresti tekintélyes lap panaszkolja, de léleekben most is magyar és az is marad.

Elmult az árvízveszedelem: a Tisza már csendesen, de állandóan apad.

Erősödik a monarchista áramlat Bajorországban, és ezzel kapcsolatban az a örekvés is, hogy Berlinnel szakítsanak és inkább Németausztriával és Tirollal egyesüljenek.

A siremléket is megadóztatják a csehek, ha érteke a 100 koronát meghaladja, azon a címen, hogy luxuscikk.

Az erkölcsstelen táncok ellen rendeletet adott ki a miskolci államrendőrség vezetője, melyben a foxtroit, onesiepp stb. izléstelen táncokat eltiltja.

Egy orosz szocialista író: Landau Aldenov azt írja Leninről és Trockijról, hogy kormányzatuknak legfőbb eszköze a gyűlölet, legfőbb eredménye a pusztítás.

A Duna után a Tiszát is nemzetközivé óhajják nyilvánítani, arra való hivatkozással, hogy a békeszerződés nemcsak a Dunára, hanem egész folyamhálózatára, tehát a Tiszára is, mint a Duna egyik mellékfolyójára, kimondta az internacionalizálást. Ez annyit jelent, hogy a Tiszán is bármely álam a saját lobogója alatt és vámentesen járathat hajókat.

Megtagadta Amerika a pézkölcsönt Csehországnak a bizonytalan cseh állapotok miatt. Ugyancsak kosarat kaptak a csehek Párisban is.

A francia kommunistákat bolondoknak és fizetett csirkefogóknak nevezte nemrégén Millerand, akit nagy többséggel választották meg köztársasági elnöknek.

— Jelmondat a városi kiadványokon. A városi tanács elhatározta, hogy minden kiadványára odanyomattja a már is szálló igévé lett jelmondatot: „Csonka Magyarország nem ország, Egész Magyarország menyország.“ A város bélyegzőket fog készíttetni e célra.

— Move-közlemény. A csipkeverő tanfolyam október hó 1-én veszi kezdetét. Még egy-két hely betöltetlen. Azon tagok, kik még részt akarnak venni, jelentkezzenek pénteken d. u. 3 órakor Péterfia 78. Veress Teréz árvaházban hol a tandíj 120 korona befizetendő. Titkár.

— Rendőri hírek. Borlopás. Takács Albert fejjelentést tett, hogy Kossuth-utca 50. szám alatt levő pincéjéből 100 liter borát 1700 kor. értékben, ellopták. — Zsebmetszés. Halász Gyula Bocskay tér 7. szám alatti lakostól a nyugolisoron levő egyik korcsmában ellopták pénztárcáját 1700 korona készpénzzel. A rendőrség mind a két esetben megindította a nyomozást ismeretlen tettesek ellen.

— Rózsám gyere már, Kicsi falu, kicsi ház... Hulala és más sok szép kotta kapható Antalynál Szent-Anna és Varga-u. sarok.

SPORT

A Szolnoki Máv. atletikai versenye. Vasárnap rendezte a Szolnoki Máv. atletikai versenyt, amelyen a DEAC s a DTE atlétái is részt vettek igen szép sikerrel. A DEAC atlétagárdájából Vizely, míg a DTEből Hadházy és Kirchoffer vettek részt. A DTE egy vándordíjat is hozott hara.

DVSC—DTE 3:0 (félidő 2:0) diószegi-uti pálya, 500 néző). A vasutasok derék csapata értékes revancsot vitt a terv nélkül játszó gyenge DTE csapatán. A vasutas csapat állandó főlény mellett éri el Molnár, Janó és Kovács révén gólját. Jó bíró volt Balogh Imre.

DKASE—DnySC 4:0. (1:0.) A KASE könnyen győzött.

Kenyérsütési eljárás rozsliszttől

A közönség körében az utóbbi időben általános a panasz a rozsliszttől. Tény, hogy van rossz liszt, tény azonban az is, hogy igen nagy hibák vannak a készítésben is, amit szakértőnk sorban igazolnak. Helyén való tehát, hogy lehetőleg iparkodjunk a rozsliszttől kétségtelen gyengeségét szakszerű kezeléssel ellensúlyozni és elsajátítani azt a sütési módot, amellyel rozsliszttől is jó kenyeret készíthetünk. Ilyen a következő:

Este 9 órakor 5 kg. rozsliszttel kiszítunk és teszünk egy fatálba 3 dg. élesztőt, azt 2 liter 18—20 fok C vízben elmoszuk és csinálunk belőle olyan sűrű keveréket, mint a sűrű palacsintátészta szoktunk csinálni. Ezt betakarjuk és hagyjuk állni (ne a konyhára tegyék). Reggel 5 órakor a keverék már felemelkedik a tában legalább négy ujjnyit, sőt vissza is esik, illetőleg esett egy ujjnyit, ami azt jelenti, hogy a kovász életerős. Jó ezt megfigyelni, mert ha még nem esett a kovász a mondott ujjnyi vastagságot, akkor hagyjuk még 1/2, esetleg 1 órát állni; ezután rászórjuk a szokásos sómennyiséget, ami minden liter víz után 1 dg-ot tesz ki, s kézzel jól felkeverjük, (ugy csapkodjuk, mint a fánk felverésnél) hozzávesszük a lisztet, bedagasztjuk, a tésztát közepesre hagyjuk, a dagasztással fél 6 kor készen vagyunk. Most állni hagyjuk a tésztát fél 7-ig, ekkor úgy hajtjuk a széleit és nyomkodjuk, mint a hájas tésztát és 7 órakor kiszakítjuk kosárba és a pékhez visszük. Meg kell figyelni az egész eljárást. Ha a tészta élénken mozog, sőt talán még el is kel, akkor a következő alkalommal valamivel hűvösebben, azaz 14—16 fok C-t csináljuk a vizet. A legjobb mindig az időhöz alkalmazkodni, ugyancsak a rendelkezésre álló óra időhöz is. Szabály: pólis kovász álljon hat-hét óra hosszat, dagasztás után egy órát, szakítás után egy félórát, ebből rendkívül jó, izletes és nem ragadós kenyér lesz. *Burgonyát árpa- és rozsliszttel ne vegyünk.*

Árpaliszttől a készítési mód röviden:

5 kg. liszthez veszünk egy liter langyos vizet és 3 dg. élesztőt, vagy ökölyi kovászt, illetőleg egy őszemarek morzsókat. De legjobb az élesztő, ebből csinálunk egy rendes kovászt, mely másfél illetőleg 2 órát áll. Amikor a kovász megért, amit a repedésből és emelkedésből állapítunk meg, rátesszük a rendes sőt és egy liter jó hűvös vizet. Ezt őszemarekkel, hozzávesszük a maradék lisztet és készítenek belőle egy lágy tésztát. Dagasztás után egy fél órára kinyomjuk, úgy mint fent, egy negyed, esetleg fél óra múlva már szakítani kell és azonnal bevetni, illetőleg nem kell több kelesztő idő, mint amennyi idő alatt a pékhez visszük. Ebből jó élvezhető kenyér lesz.

A legfontosabb mindig a megfigyelés. Vegyük figyelembe az időt, hideg van-e vagy meleg, sokáig hagyjuk-e állni a kovászt, vagy kevesebb ideig. Eszerint vesszük a vizet hidegebb vagy melegebbre. A hideg víz lassan, a melegebb gyorsan hajt.

Rozs- és árpaliszttel vegyítve ugyanaz az eljárás, mint az árpaliszttől, ha rövid kovászt meggy. A különbség csak abban nyilvánul meg, hogy a rozsliszttel vegyük a kovászt és az árpaliszttel a dagasztáshoz. A kovásza egy fél, esetleg egy órával tovább állhat és 2—4 fokkal melegebb vizet veszünk rá. Ha a fentieket pontosan megfigyeljük, minden esetben élvezhető, jó kenyérünk lesz, még az esetben is, ha a liszt minősége a mai nehéz időkben nem elsőrendű.

Általában jegyezzük meg a következőket:

Rendes időben kovásztoljunk. Használhatunk élesztőt, morzsókat, szóval bármilyen jó kelesztő anyagot. Pár óra múlva megkezdhetjük a dagasztást. A rozsliszttel dagasztása lényegesen nehezebb és több gondot igényel, mint a buzasziszttel. A tésztát nem szabad lágyra hagyni, hanem inkább kissé keményebb legyen. A tésztát mindaddig dagasztjuk, míg az egyenletes, rugalmas lesz. Hogy eléggé ki van-e dagasztva, legjobban mutatja az, hogy a tészta alig ragad a kézhez. Azután a dagasztó edényt beföldjük és a tésztát 1—3 óra hosszáig kelni hagyjuk. Ekkor kiszakasztjuk, de nem tesszük mindjárt szakasztóba, hanem előbb minden kenyérnek való tésztát gyuró deszkán kigyurunk és az

így bigyurt rugalmas tésztát tesszük szakasztóba. 1—2 óra múlva aztán a kikelt kenyértésztát jól befűtött kemencébe vetjük. Nagyon fontos, hogy egy-egy kenyér tulpnagy ne legyen, legfeljebb 3—3 kilós, mert másként nem tud kelőképpen kiszélesedni.

Rozs és árpa liszthez burgonyát tenni nem szabad, mert ez a kenyeret feltétlenül elrontja.

Ha így járunk el, kifogástalan, jóízű, egészséges kenyeret készítenek.

Színház

Csokonai színház műsora:

Szerda: *Sylvio kapitány. C bérlet.*

Csütörtök: *Cigány grófné, A bérlet.*

A színházak és mozgószínházak közleményel

Ma szerdán este 7 órai kezdettel a szenzációs sikerű *Sylvio kapitány* dráma kerül színre C bérletben.

Jókai Mór halhatatlan költőnk regényét a Lélekidomárt mutatja be csütörtökön az Uránia. Előadások 6 és 8 órakor. Jegyelővétel d. e. 10—12-ig.

Gabriel D' Annunzio regényét a Halál Velencében ma utoljára mutatja be az Apolló.

Olasz Ambrosio film Gipa komédiáslány dráma az artista világból, ma utoljára az Urániában.

Meghívó.

A debreczeni kir. törvényszék által 1920. évi szeptember hó 25-ik napjának 10 órájára összehívott rendkívüli közgyűlés határozatképtelenség végett megtagadható nem volt. Tisztelettel értesítjük a részvényeseket, hogy az alapszabály 22. §-ában előirt tizennegyed napra tartandó

rendkívüli közgyűlés

1920. évi október hó 10-én délelőtt 11 órakor lesz megtartva a Derecskei Közgazdasági Bank helyiségében ugyanazon tárgysorozattal.

A részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy tekintet nélkül a megjelölt részvényesek és képviselt részvények számára a rendkívüli közgyűlés érvényesen határoz. Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Egyesülés a Derecskei Kereskedelmi Részvénytársasággal.
2. Alapszabály módosítás.
3. A jelenlegi igazgatóság felmentése.
4. A jelenlegi felügyelő-bizottság felmentése.
5. Új igazgatóság megválasztása.
6. Új felügyelő-bizottság megválasztása.
7. Indítványok.

Kisvárdán felállítandó Turul Nyukosz biztosítási osztály vezetőül egy alkalmas nyug. vagy rok.

fiatal tiszt

felvétele szükséges. —

A jelenlegi tiszt ar részére szükséges lakásról gondoskodva lesz. Fix fizetés és a Nyukosz biztosítási osztály részére működő beletesszők jutaléka és napilijában fog részesülni. Jelenkezint lehet a Turul Nyukosz irodájában Debreczen, Piac-u. 10. szám 1. emelet délelőtti 2—2-ig.

Turul Biztosító R. T. Nyukosz osztálya.

APRÓ HIRDETÉSEK.

ELADÓ

sarok ház Egyház-téren Nyomató-u. 2. Var-utca 9. számú nagy jövőjű 100 méter utcai fronttal, mely magában foglal 4 rendbeli lakást és 3 tűzlethe-lyiséget és ezenkívül egy házmesteri lakást, évi jövedelme 16.000 korona. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankja. Kossuth utca 17.

Brilliansgyűrű és kézelőgomb eladó. — Cim a kiadóban.

Október ejsejétől főzni tudó és tisztaságszerető mindenest keres fiatal pár. Cim a kiadóban.

Két irnokot a számviteli teendőkben jártast keres a kerületi rendőrfőkapitányság, lehetőleg érettségizettet. — Jelenkezint d. e. 9-től 12-ig. Rendőrségi épület 1. em. 59. ajtó.

Menekült jelígre levél van a kiadóban.

Kováry és Altmann
szűsők, Piac 42. Pannónia épület. Bármilyen szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

ELADÓ I

36 hold tanyás föld város alatt, melynek fele szántó, fele kaszáló. Jó karban lévő cseres gazdasági épületekkel két szobás lakás, nagy istálló, sertésól stb. egy hold körülkerített termő szőlővel, jó ivóvízű kőkút. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankja Kossuth-u 17.

Menekült németnyelv tanítónő uric családnál remélt nyelvet és beszédet sikerrel tanít koszt és lakás ellenében. Ajánlatot „Német nyelv” jelígre kiadoba.

Tisztviselő butorozott szobát keres kosztal vagy anélkül — „Tisztviselő” jelígre a kiadoba.

Íróasztalt esetleg egész szoba berendezést keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadoba kérek.

Villany lámpát álló íróasztalt keres megvételre lapunk kiadóhivatala

Bélyeggyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
Telefon: 1365.

Szabó János

uri szabósága és egyenruházati cikkek raktára Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

Koros Sándor
Törli-szabó üzletében Piac-u. 80.
Saját készítésű elegáns törli öltönyök kaphatók.

FORGÁCS I.
műorás
Bádógos-u.

KÉSZIT Központi szeszfordéket, Palinkafőző üstöket
MENDLOVITS S., rézműves,
Nyirbátor Szabolcsm. Alapított 1890.

Tankönyvek bekötését
bördiszmi-munkát tartós és izléses kivitelben készit
VARJAS PÁL
könyvkötő, Egyháztér 3. sz.

Lengyelországgal való kereskedelmi összeköttetés.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltséget, hogy azon gyarak, nagyobb kereskedelmi cégek, amelyek a háború előtt a lengyelországi relációkban érdekeltséggel bírtak, vagy a jövőben ilyen keresnek, sziveskedjenek ezt a kamaránál bejelenteni.

Borsajtók Szőlőzuzók,

TENGERIMORZSOLÓK, EKÉK, VETŐGÉPEK, GAZDASÁGI SZEKEREK azonnal beszerezhetők a

Debreczeni Mezőgazdasági Gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL.

(GYÁRTELEP: Vargakert, Délisor 19. szám.)

Ugyanott kerékraf megzorítások hidegen sajtoló ráffelhuzógépen néhány perc alatt eszközölhetők.